

ZÖLDELLŐ KERTEK PROGRAM A SELLYEI JÁRÁSBAN

VÉGTELEN LEHETŐSÉG – KOMPLEX FELZÁRKÓZTATÁSI
MODELLPROGRAM A SELLYEI JÁRÁSBAN
EFOP-1.5.1-17-2017-00005 AZONOSÍTÓ SZÁMÚ PROJEKT

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

KATOLIKUS KARITÁSZ – CARITAS HUNGARICA

A Katolikus Karitászt a Magyar Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete. Egyházi jogi személyiségű közcélú humanitárius szervezetként korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segíti a rászorulókat szociális intézmények fenntartása és különböző segélyprogramok, akciók útján.

A Karitászt annak a nemzetközi hálózatnak a tagja, amely a világ 165 országában van jelen és ugyanazon küldetésstudatból fakadóan valósítja meg a felebaráti szeretet és rászorulóknak segítségének krisztusi parancsát. A segélyszervezet hazai hálózatának részei: az országos központ (Katolikus Karitászt – Caritas Hungarica), a 16 egyházmegyei központ, az általuk fenntartott intézmények és a több mint 800 plébániai csoport, melyekben közel 10.000 önkéntes tevékenykedik rendszeresen.

A szervezet munkáját 8 fő tevékenységi terület mentén végzi: családok segítése, idősgondozás, szenvedélybetegek segítése, fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek támogatása, hajléktalanoknak ellátása, hátrányos helyzetű kisebbségek segítése, menekültek és üldözött keresztények támogatása és katasztrófa-helyzeti segítségnyújtás.

A Katolikus Karitászt hazánk egyik legnagyobb karitatív szervezeteként hosszú évek óta vesz részt országsszerte felzárkóztató célú és öngondoskodást segítő programok kidolgozásában és megvalósításában. A Sellyei járás 38 településén 2018. eleje óta van jelen a segélyszervezet a *Végtelen lehetőség – Komplex felzárkóztatói modellprogram a Sellyei járásban* címmel EFOP-1.5.1-17-2017-00005 azonosító számú projekt keretében szociális-, oktatási- és közösségfejlesztést célzó szolgáltatásaival. A Karitászt 2018 nyarán Kísszentmártonban, a hozzá tartozó Majláthpuszta szegregátumban és Tésényben hozott létre Jelenlét Pontokat, melyek a települési problémákra és hiányokra reagálva komplex közösségi térként funkcionálnak. 2020. nyarától további öt ormánsági kistelepülésen, Drávasztára, Sósvertike, Lúzsok, Piskó és Vejtő falvaiban kezdték meg feladatukat a szervezet munkatársai mindennapi szociális segítői jelenléttel.

PROJEKT CÍME, AZONOSÍTÓJA:

Végtelen lehetőség – Komplex felzárkóztatói modellprogram a Sellyei járásban EFOP-1.5.1-17-2017-00005 azonosító számú projekt

PROJEKT IDŐTARTAMA:

2018.03.01.-2022.05.29.

PROJEKT CÉLJA ÉS TEVÉKENYSÉGE:

A projekt célterülete a sellyei járás, amely egyike annak az 5 járásnak, amelyekben a gazdasági, infrastrukturális, társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok a legnagyobb mértékű halmozódást mutatják, s ahol a szegénységben élő népesség aránya lényegesen magasabb a magyarországi átlagnál. A fejlesztés célja az érintett járás településeinek további leszakadásának fékezése, megállítása, a járáson belüli fejlettségbeli különbségek csökkentése a helyi közösségek fejlesztésével, a lakosság életesélyeit, életminőségét, szolgáltatásokhoz való hozzáférését, mobilitációját, közösségi kapacitásainak aktivizálódását szolgáló beavatkozásokkal; a kapacitás hiányos és alulmotivált szolgáltatások fejlesztésével és szükség szerinti pótlásával, a szolgáltatások összekapcsolásában rejlő lehetőségek kiaknázásával.

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK:

Járási diagnózis készítése során a feltárt problémákra modell programok, szolgáltatások kipróbálása, működtetése a komplex felzárkóztatói eszközzeivel a jelenlét alapú szociális munka keretében.

A sellyei járásban összesen 38 település található. A Végtelen Lehetőség projekt során kiemelten 12 településen (Tésény, Kísszentmárton+Mailáthpuszta, Csányosztó, Baksa, Baranyahídvég, Besence, Drávasztára, Kisasszonyfa, Magyarmecske, Markóc, Okorág, Ózdfalu) nyújtjuk szolgáltatásainkat. Melyek közül 2 településen (Kísszentmárton, Tésény) Jelenlét Pont (napi rendszerességgel), 2 településen (Csányosztó, Mailáthpuszta) Mobil Jelenlét Pont (heti rendszerességgel). Utazó Jelenlét Szolgáltatással kiemelten 10 településen (Baksa, Baranyahídvég, Besence, Drávasztára, Kisasszonyfa, Magyarmecske, Markóc, Okorág, Ózdfalu) (heti, havi rendszerességgel) vagyunk jelen a közösségek életében. A további 26 településen pedig a felmerülő igények, szükségletekre reagálva, az együttműködő partnerek által jelzett nehézségekre reflektálva nyújtjuk a szolgáltatásainkat a célcsoport számára.

EREDMÉNYEK ÉS TAPASZTALATOK:

Jelenlét Pontok: Tésényben és Kísszentmártonban működtettünk jelenlét pontokat, közösségi tereket, ahol különböző szolgáltatásokat nyújtunk a helyi lakosok számára.

Mobil Jelenlét Pontok: Csányoszáron az IKSZT-vel együttműködve heti rendszerességgel tartunk fejlesztő és tanulás segítő foglalkozásokat, foglalkozunk szociális ügyintézással. Igény és szükséglet jelzése esetén keressük a családokat. Mailáthpusztán heti rendszerességgel nyújtunk szolgáltatásokat, a közösségépítést helyeztük fókuszba, ez a település alapvetően egy szegregált településrész, ahol a szociális problémák halmozódnak a családokban. A gyerekek és a felnőttek számára különböző szabadidős programokat szerveztünk, a tanulás segítő módszerek fókuszban vannak, továbbá az egyéni szociális ügyintézés is folyamatos.

Utazó Jelenlét Szolgáltatás: A járás összes településén nyújtanak szolgáltatást, de kiemelten 10(+2) települést látogatnak heti-havi rendszerességgel. A szolgáltatások elsősorban a településen élők igényeitől függ, de vannak szolgáltatások, amit mindenhol biztosítunk. Pl. játszóbusz, kézműves foglalkozás, szociális ügyintézés, kríziskezelés, családi rendezvények. A problémák jelzése direkt és indirekt módon történik a célcsoport részéről ezen programokon való részvételük során. A szolgáltatással kapcsolatban pozitívak a tapasztalatok.

TEVÉKENYSÉGEK A PROJEKTBEN:

Járési szinten: Helyzetfelmérés, diagnózis, Együttműködések erősítése, Járési Szolgáltatói Kerekasztal, Járési Fejlesztési Fórum, Szakmai Konferencia, Sellye Járési Információs és szolgáltatási honlap aloldal és online tudástár

Jelenlét Pontokon: Szakmai műhely, lakossági fórum, Tanoda jellegű tevékenység, tanulást segítő felzárkóztatás, felkészítés, gyermekjátszó klub (vezetett fejlesztő célú és szabad játék, bábozás, stb.), szülő klub (mesélés, gyermekápolás, nevelés, stb.), „Mese délután”, „Kézművesek órája” - tematikus gyermekfoglalkozás. Családi nap - zenés, közösségi programok a gyermekek és szülők bevonásával, műsoraival, „Tudatos háztartás” - ismeretterjesztő klub a családoknak (olcsó háztartásvezetés, takarékoskodás, praktikus vásárlási, főzési tanácsok, pénzbeosztás, közösségi segítés, stb.).

Kölcsönző: gyermekápoláshoz szükséges eszközök (babaápolási eszközök, gyógyászati segédeszközök) továbbá kályha.

Közösségi mosási lehetőség, tetvességet megelőző és megszüntető program működtetése.

Felnőtt klubok, prevenciós csoportok, klubok (fiataloknak és felnőtteknek), nyári napközis és bentlakásos táborok, rendezvények.

Utazó Jelenlét Szolgáltatás: Játszóház programok, játszóbuszos szolgáltatás, Mobil Jelenlét Pont működtetés (kézműves fogl; ifi klub, játékok, filmklub, stb), családi-, gyermek rendezvények, ügyintézés, kríziskezelés.

Fejlesztő szolgáltatások:

- gyógypedagógus,
- fejlesztőpedagógus a Jelenlét Pontokon (heti 20 óra)
- fejlesztőpedagógus az óvodákba (heti 20 óra)
- logopédus a Jelenlét Pontokon
- meseterapeuta
- szupervízor
- addiktológiai konzultáció
- mediáció

Képzések szakembereknek és célcsoportnak:

- Peremhelyzetű és kirekesztett csoportokkal végzett közösségi és szociális munka
- Közösségi munka
- ECDL tanfolyam
- Értsük egymást jól!
- Egészségesebb munkahelyi közösségek program (munkahelyi egészségfejlesztés, stressz-addiktológiai témakör)
- Egészségesebb, biztonságosabb iskolaközösségek program (kortárs erőszak, zaklatás prevenciója)
- Elsősegély előadások édesanyáknak a sellyei Egészségfejlesztési Irodával együttműködve

Szakmai tapasztalatcsere, tanulmányút: Magyar Máltai Szeretetszolgálat által megvalósított Végtelen lehetőség munkatársaival a kunhegyesi járásban (Tiszabő, Tiszagyenda, Tiszabura) találkoztak a sellyei járás Végtelen lehetőség Projekt munkatársai

Szakmai rendezvények járási szinten:

- Járási Szolgáltatói Kerekasztal (9 alkalommal)
- Járási Fejlesztési Fórum (16 alkalommal)
- Szakmai konferenciák (6 alkalommal)

Célcsoport támogatása, aktivizálása innovatív programokkal a Katolikus Karitásztól Végteles Projektjében:

- **Akarom Program** (öngondoskodást elősegítő program családoknak)
- **Szép Otthon Program** (lakhatási életkörülményeket segítő program)
- **Zöldellő Kertek Program** (háztáji gazdálkodást és kiskert program az öngondoskodás támogatása)
- **Példakép Program** (mintaadók szerepe a járásban, iskolai sikerességet, pályaválasztást támogató program köznevelési intézményben és a jelenlét pontokon)
- **Családi napok** (közösségszervezést, közösség erősítését célzó program)

A projektről további tájékoztatást nyújt:

dr. Boros Julianna

szakmai vezető

Katolikus Karitásztól - Caritas Hungarica

Végteles lehetőség – Komplex felzárkóztatási modellprogram a Sellyei járásban címmel EFOP-1.5.1-17-2017-00005 sz. projekt

Mobil: 06/70/601-5329

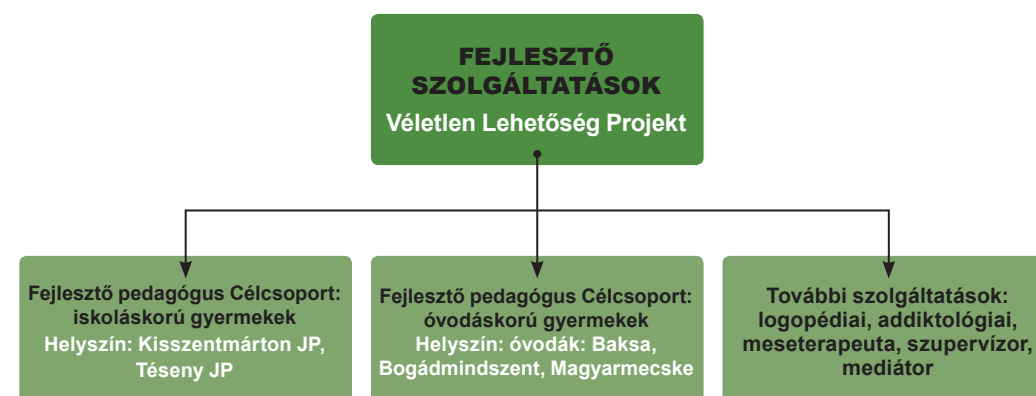
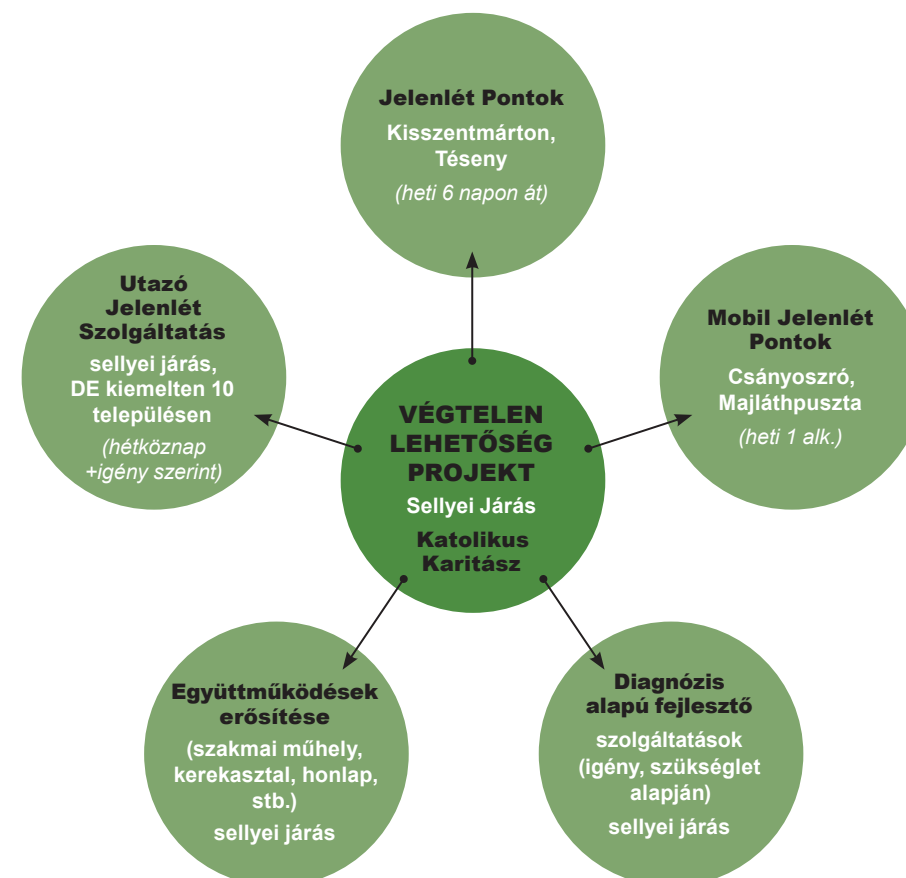
E-mail: boros.julianna@caritas.org.hu

További információk elérhetők a projekt honlapján:

Végteles lehetőség – Komplex felzárkóztatási modellprogram a Sellyei járásban címmel EFOP-1.5.1-17-2017-00005 sz. projekt online elérhetősége:

www.karitasz.hu

Végteles lehetőség - Katolikus Karitásztól (karitasz.hu)

ZÖLDELLŐ KERTEK PROGRAM

Öngondoskodó Háztartás - A konyhakertekben végzett munkát segítő program

Az „Öngondoskodó Háztartások” program fő célkitűzése, az alkalmassá tétel a lakókörnyezet megszüpítésére, és hasznos működtetésére. A program részletes kidolgozása egy felállított diagnózis alapján történt, de a fő elemei a Katolikus Karitás által kidolgozott családtámogatási módszertanon alapszanak. A módszertanra épülő három program (Akarom, Szép Otthon és Zöldellő Kertek) külön-külön az ország különböző régióiban már sikeresen megvalósításra került. Az Öngondoskodó Háztartások a diagnózis mellett a korábban megvalósított programok tapasztalataira épül.

A Zöldellő Kertek program 2019-ben csatlakozott a Karitás már működő fejlesztési programjához. A családok öngondoskodását támogató program a konyhakertekben végzett munka támogatásával segíti a rászorulókat. A program célja, hogy azok a családok, akik korábban elhanyagolták a saját kertjük gondozását, a kapott vetőmagokkal, kertjeik művelésével megtermeljék maguk számára a szükséges zöldségeket. Emellett segítséget kapnak az önfenntartó életvitel kialakításához is.

A program részeként vetőmagokat és palántákat kapnak a résztvevők, cserébe vállalják azok elültetését és szakszerű gondozását saját konyhakertjükben. A folyamatot szakértő segítő kíséri, aki szakmai tanácsaival biztosítja az eredményes munkát.

A ZÖLDELLŐ KERTEK PROGRAM AZ ELMÚLT 4 ÉVBEN, 15 TELEPÜLÉSEN JELENT MEG AZ ORMÁNSÁG TERÜLETÉN.

2019: Téseny, Kísszentmárton

2020: Téseny, Kísszentmárton, Besence, Okorág, Páprád, Sósvertike

2021: Baranyahídvég, Markóc, Magyartelek, Páprád, Kisasszonyfa, Ózdfalu

2022: Baksa, Kórós, Ózdfalu, Besence, Sámod, Baranyahídvég

Az elmúlt 3 évben, a Végtelen lehetőség projektből évenként 127 család életét tudta gazdagítani a program! Ezen túl a Katolikus Karitás saját forrásából, illetve a Máltai Szeretetszolgálat által biztosított vetőmagokból, nagyjából 100 családnak lehetett csomagot biztosítani. **Az elért családok összesen nagyjából 30.000 Forint értékű vetőmag, palánta és virág csomagot kaptak évente.**

„Örültem a vetőmagoknak, nagy segítség ez a családnak.” (Erzsi)

A PROGRAM RÖVID BEMUTATÁSA

Első körben kiválasztásra kerültek a települések, ahol az adott évben megvalósulhat a program. A Katolikus Karitásztól az Utazó Csapatának munkatársai választották ki a településeket. 2019-2022 között a Sellyei járásban megvalósult program fő koordinátorai a következő személyek voltak: Wellisch Emese, Abai Tünde, Kuruc Ágnes, Fodor Barbara, és Kovács Tibor. Nem volt nehéz a döntésük, mivel szoros együttműködésben állnak a helyi polgármesterekkel. A rendszeres közös programok, rendezvények szervezése és lebonyolítása, melyek a járás településein kerültek megrendezésre, megfelelő ismeretekkel ruházták fel a csapatot a döntés meghozásához.

A következő lépés a helyi polgármesterekkel való egyeztetés volt. Tőlük azt kérték, hogy gyűjtsék össze, kik azok a családok, akik csatlakozni szeretnének a programba. Ebben a szolgáltatásban minden jelentkezőt be lehetett vonni, volt olyan település, ahol minden család bekerült. Így elkészült a résztvevők pontos listája.

Szakértői segítség: A szolgáltatásban egy kertészmérnök szakmai irányítóként vett részt, aki a jelentkezők létszámának birtokában nagy tételben megrendelte a szükséges virágokat, magokat és plántákat, amiket aztán kiosztottak a családoknak. Később a településeken, a program megkezdése előtt csoportos tanácsadásokat tartott a program által érintett családoknak. Itt az ültetéssel, palántázással, neveléssel és fenntartással kapcsolatos ismereteket adta át.

Utókövetés: A Karitásztól munkatársai figyelemmel kísérték a családok tevékenységeit konyhakertjeikben, segítve a vetőmagok megfelelő elültetését és gondozását a kitűzött cél megvalósulása érdekében. A szakmai tanácsokért felelős kertészmérnök segítségét, legtöbbször a kór és kár képek felismerésében, és a felismert betegségek kezelésének lehetőségeiben kérték ki a résztvevők.

„Örülni fognak az unokáim, mindig segítenek az öntözésben!” (Magdi)

„Köszönöm a palántákat, végre nem lesz teljesen üres a kertem.” (Mária)

*„A falu lakói nagyon örülnek a vetőmagoknak és palántáknak, nem csak azért mert hasznos a családoknak, hanem mert gondoltok ránk.”
(Melinda, polgármester)*

SZAKMAI SZAKÉRTŐNK: NÓRÁNT LÁSZLÓ KERTÉSZMÉRNÖK

Mindig is jól éreztem magam a természetben, a kis falusi konyhakertektől kezdve, egészen az amerikai nagygazdaságokig. 2001-ben amerikai farmgyakorlaton vettem részt, ami tágította gazdasági és természettudományi ismereteimet. Kertészmérnöki diplomámat a Kecskeméti Főiskolán szereztem 2006-ban. Majd a Pécsi Tudomány Egyetemen Andragógiai mesterdiplomával gazdagodtam.

Örömmel vettem a Katolikus Karitász megkeresését 2019-ben a Zöldellő Kertek program kapcsán. Mivel ismerem a Sellyei járás lakóit, hisz én is ott nőttem fel, ezért rendkívül szívesen vállaltam szerepet a program szakmai tanácsadásában, és gyakorlati megvalósításában. Nagyon örültem a programnak, mert egy számomra fontos területen építi a közösséget, és a gazdaságot. Véleményem szerint a falusi konyhakertek "felvirágoztatása" nem csupán hasznos a résztvevői számára, de a helyi közösségi életre is pozitív hatással van.

SZAKMAI TAPASZTALATOK

A program eredményeként értékelhető, hogy több család tudott saját magáról gondoskodni, az erre való képességet és az ehhez szükséges tudást, a program segítségével olyan családok is megszerezhették, akik korábban ilyen téren nem rendelkeztek elég tudással ahhoz, hogy egy saját kertet fenntartsanak.

A tevékenység konkrét eredménye, hogy a szolgáltatás által elért településeken a családok és a közösségek aktívan részt vettek ebben a folyamatban, ami a szolgáltatás nem titkolt célja volt arra nézve, hogy ezáltal is szocializálja a munkavégzésre a programban résztvevő munkanélküli, vagy közfoglalkoztatásban dolgozó családokat.

Az ilyen és ehhez hasonló programok egyik legnagyobb hatásfoka, hogy azok a családok, akik önszántukból nem jelentkeznek egy ilyen, a Zöldellő Kertekhez hasonló programba azáltal lesznek majd motiváltak, hogy látják, mi történik a szomszédjuk kertjében.

A résztvevők jórészt lelkiismeretesen és kellő odafigyeléssel művelték meg kertjeiket. Azonban néhányan nem voltak eléggé motiváltak a feladatra. Ez a program is bizonyította, hogy segíteni azokon lehet, akik maguk is akarják, és készek beletenni saját erőforrásaikat a fejlődésbe.

A résztvevő családok nagy segítségként élték meg a program nyújtotta lehetőségeket. Jelentős anyagi és lelki hozadékkal gazdagította a Zöldellő Kertek program a résztvevőit. A jól végzett munka öröme, lendületet és motivációt biztosít szembenézni kihívásainkkal. A termés áldottsága, -miserint nem azt aratjuk, amit elvetettünk, hanem ami abból felnő,- felelősséggel ruház fel, hisz tudjuk; a jelen apró döntései, a jövő lehetőségeivé növekednek.

Szerkesztette:

Pásztor Attila, dr. Boros Julianna, Zagyva Richárd

Kiadja:

Katolikus Karitás - Caritas Hungarica

Grafikai terv, nyomdai előkészítés:

eSCom.hu

Nyomda:

Premier Nyomda

***Végtelen lehetőség – Komplex felzárkóztatási modellprogram
a Sellyei járásban***

EFOP-1.5.1-17-2017-00005 azonosító számú projekt

www.karitasz.hu